

خان مەرجان

خوسرەوجاف

چەندان جار گوزەرم كەوتبوو خان مەرجان لە پيش ئەوێ بکریته جیگە و شوینیکی شەوانەیی کەلتووری ئەم خانە . لە پووی تەلارسازییەو پپە لە زەرافەت، بەتایبەت گومەتە لوولەییەکەیی وەک دەواریک هەلداووتە سەر دوو نھۆمدا نھۆمی دووھەم بە ھۆی بەلکۆنیکیەو دەپوانییتە سەر زەوی نھۆمی یەکەمدا و بە دەرگای دوورەکانی نھۆمی دووھەم بەسەر ئەو دوو بەلکۆنە درێژەوێ .

زەرافەتکاریی کەریوچ وەک نمای ناوہووی ساختمانەکە جوانکاریی زۆری تیادا ئەنجام دراوہ . ئەگەرچی زەمان لە یەک دوو لاوہ درزی بە بنمیچەکەیی کردووہ باوہک دەولت کۆشاوہ درزەکانی بشارییتەوہ، بەلام بە لای منی تەلارسازوہ درزەکەم وەک خۆی دەدی .

خان مەرجان یەکیکە لە شاکارەکانی ھونەری ئیسلامی سەردەمی جەلائیرەکان، کە پاشماوہی دەستەلاتی مەغۆلین .

لە لایەن " ئەمینەدینی مەرجان " دروستکراوہ، کە بۆخۆی لە سەرەتاوہ یەکیک بووہ لە کۆیلەکانی " مەعزەدینی کورپی حەسەنی جەلایر " . ئەمینەدین بە نوینەرایەتی مەعزەدین فەرمانرەوایی شاری بەغدا ی کردووہ .

لە شاری بەغدایدا کاری تەلارسازی و مزگەوت و خانی زۆری ئەنجام داوہ و خەلکی شاری بەغدا زۆریان خۆشوێستووہ و پالپشتییان لێ کردووہ و ھەر ئەو پالپشتییەیی بووہتە ھانی یاخیبوون لە ئاگاکی کە " مەعزەدینی کورپی حەسەن جەلایر " بووہ، لە ساڵی 738 کۆچی .

له سهردهمی سهلاتینی عوسمانیدا شهقامی "الرشید" له لایه ن یهکیک له پاشاکانی عوسمانی بهناوی "خهلیل پاشا" وه دروستکراوه و بهناویانگ بووه بهناوی "خهلیل پاشا" جادهسی ئه وشه قامه دروستکراوه.

خان مهرجان و مزگهوتی مهرجان پیکه وه بوونه، شهقامی رهشید به ناوه پراستیاندا گوزه راوه.

کاتیکی تهیموورله نگ به له شکرکی جه بیار و خوینخوره وه شاری به غدا دهگریت له سالی 795 کۆچی، هه رچی ورده دهسته لاتی سهردهمی مه غۆل لیرو له وئی مابوونه وه له لایه ن تهیموور له نکه وه له ناوبراون. یه کیک له وه دهسته لاتانه، دهسته لاتی جه لایره کان بووه.

ئهی خویندته وه میژووی خان مهرجانه، له هه شتاکاندا کرابووه رستورانیکی که لتووری شاری به غدا. خزمیکم هاورییه کی ئه لمانی هاتبوو بو شاری به غدا داوه تی بو کرد و منیشی داوه ت کرد بو خان مهرجان. ئیدی ئه وشه وه و موسیقا و هونه رمه ند له میعه توفیقی گورانیبیژ له که للهی سهر ده قیراند. نازانم خه تای ئامیره کانی دهنگ بوو، دهنگی "له میعه توفیقی" ترسینه ر کردبوو، یان ساختمانه که دهنگی ده دایه وه یان له میعه توفیق ریژی له سهردهمی پیری خوی نه گرتبوو... ئه وهی له تیپه کهیدا سهرنجی پاکیشابووم "هونه رمه ند" شعوبی بوو، تا کویر نه بووبوو سهرپه رستی ئه و تیپه ی ده کرد و ئامیری "جوزه" ی ئه ژه نی، خوا هه لئاگری و هستاکارانه دهیژه نی.

به لئ بهنده له گه ل هه شت نو که سدا بووم، هه موومان ئه هلی خواردنه وه بووین، زورتر فکرم به لای پابردووی خان مهرجانه وه بوو، که چۆن له ویرا کۆیله وه ک ئاژهل له گوشه یه کدا خراونه ته بهر ته ماشا و ده یانفرۆشن، ئیتر ده یانم دی له چ غه موپه ژاره یه کدان ... چه ندان جار میوانداره که م هانی خواردنه وهی دام و گویم لئ نه بوو تا قیراندی: کورپه ئه مه تو له کوئی؟

وتم: تو پابردووی ئه م خانه ده زانی؟

وتی: مالت ئاوا بیته له و به زمانه گه ری، شه ویکه و ده بیبهینه سهر، بو ئازاری خوت ده دهیت؟

به پووخساری کابرای ئەلمانیدا دەرکەوتبوو ئەویش وەک من لەو دەنگە هەراشە ناسازەى لەمیعه
تۆفیق پەریشان بووه، خۆم پى پانهگیرا پووم کردە کابرای ئەلمانی و وتم: ئەوە من خەلکی ئەم
ولاتەم و بەو دەنگە یەکجار نارەحەتم، دەبى تۆ چ وەزعیکت هەبیت؟

کابرای ئەلمانی قاقا پیکەنى و وتى: ئەگەر تۆرستیک دەتانهوی پراوی نین و هەرچی زووتره تا
ولاتەکەتان بەجى بهیلئیت و بیهینن بۆ ئیره ...